

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

СТАНОВИЩЕ ПО ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

№ 2-2/2024 г.

На основание чл. 84, ал. 1 и 2, и чл. 88, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), чл. 26, ал. 1, т. 1 и ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО), във връзка с чл. 31, ал. 1 и ал. 4 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и чл. 36, ал. 3 и ал. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС),

СЪГЛАСУВАМ

Проект на Морска стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България за периода 2022-2027 г. (Морска стратегия на Република България 2022-2027 г.), който няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху околната среда и човешкото здраве, както и върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони

Възложител: Басейнова дирекция „Черноморски район“

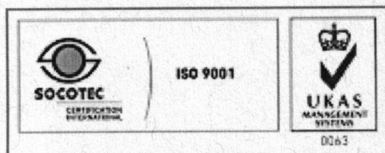
Седалище: 9000, гр. Варна, ул. „Ал. Дякович“ № 33

Характеристика на проекта на Морска стратегия на Република България 2022-2027 г.:

Проектът на втората Морска стратегия на Република България и Програмата от мерки (ПоМ) за периода 2022-2027 г. се изготвя в изпълнение на Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за Морска стратегия, РДМС), транспонирана в Закона за водите (ЗВ) и Наредбата за опазване на околната среда в морските води (НООСМВ).

Съгласно чл. 3, ал. 2 от НООСМВ Морската стратегия с програмата от мерки се приема от Министерския съвет.

Съгласно разпоредбите на чл.155, ал. 3 от *Закона за водите* и чл.3, ал.4 от НООСМВ, Директорът на Басейнова дирекция „Черноморски район“ (БДЧР) е компетентен орган за планирането, разработването, актуализирането и отчитането на изпълнението на Морската стратегия и на програмата от мерки за постигане на добро състояние на морската околна среда.

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22

Тел: +359(2) 940 6194, Факс: +359(2) 986 25 33

Първата Морска стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България и програмата от мерки за периода 2016-2021 г. е приета от Министерски съвет с Решение № 1111/29.12.2016 г.

Основните цели на Морската стратегия на страната са:

1. Постигане и поддържане на „добро състояние“ на морската околна среда (ДСМОС).
2. Защита и съхраняване на морската околна среда, предотвратяване на нейното влошаване или, когато е практически възможно, възстановяване на морските екосистеми в територии, които са били неблагоприятно засегнати.
3. Предотвратяване и намаляване на въвеждането на вещества, отпадъци и енергия от антропогенен произход в околната среда с цел поетапно премахване на замърсяването и гарантиране липсата на съществено въздействие или опасност за човешкото здраве, биологичното разнообразие на морските екосистеми и законосъобразното използване на морето.

Морската стратегия се прилага за морските води на Република България, които съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от НООСМВ обхващат:

- водите, морското дъно и геоложката основа откъм страната на откритото море спрямо изходните линии, от които се измерва широчината на териториалното море, до най-крайната зона, в която България осъществява суверенни права, юрисдикция и контрол, съгласно Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанища на Република България (ЗМПВВПРБ) и Конвенцията на ООН по морско право, т.е. териториалните води и изключителната икономическа зона (ИИЗ) на страната, и
- крайбрежните води с тяхното морско дъно и геоложка основа, доколкото определени аспекти от екологичното състояние на морската околна среда не се уреждат от ЗВ.

Етапите за разработване на Морската стратегия са:

- Актуализиране на първоначалната оценка на морската околна среда по единадесетте качествени характеристики (т.н. дескриптори), определените дефиниции за постигане и/или поддържане на добро състояние на морската околна среда и екологичните цели и индикатори.
- Актуализиране на програмите за мониторинг въз основа на актуализираната оценка на морската околната среда.
- Актуализиране на програмата от мерки и изключенията от непостигане на определените екологични цели.

Програмата от мерки обхваща девет теми: седем от тях са свързани с единадесетте (11) качествени дескриптори на морската среда, а двете са допълнителни теми: защитени морски зони и общи мерки, както са описани по-долу:

- Биоразнообразие (дескриптори 1, 4 и 6);
- Неместни видове (дескриптор 2);
- Търговски видове риби (дескриптор 3);
- Евтрофикация, замърсители и ефекти от замърсяването, замърсители в риба и други морски храни (дескриптори 5, 8, 9);
- Трайни изменения в хидрографските условия (дескриптор 7);
- Морски отпадъци (дескриптор 10);
- Подводен шум и енергия (дескриптор 11);
- Морски защитени зони;
- Общи мерки.

Съгласно изискването на чл. 17 от РДМС, всяка част от Морските стратегии на държавите, в случая ПоМ, подлежат на актуализация на всеки 6 години.

Първата Програма от мерки за постигане и/или поддържане на добро състояние на морската околна среда е изготвена и приета през 2016 г. като част от първата Морска стратегия на Република България за периода 2016-2021 г.

Програмата от мерки е актуализирана на база:

- изводите и препоръките от националния доклад на Република България по чл. 8, 9 и 10 от РДМС „Актуализация на първа част от Морската стратегия, съгласно чл. 8 от РДМС за състоянието на морската околна среда, чл. 9 от РДМС за определяне на дефинициите за ДСМОС и чл.10 от РДМС за определяне на екологичните цели и свързаните с тях индикатори;
- напредъка по изпълнение на актуализираните цели за постигане и/или поддържане на ДСМОС;
- напредъка по изпълнение на отделните мерки (съществуващи и нови мерки) от първата ПоМ (по предоставена информация от отговорните институции за прилагане на мерките от първата ПоМ 2016-2021 г.).

Проектът на Програмата от мерки се отнася за акваторията на Черно море в юрисдикцията на Република България – крайбрежни и териториални води, и изключителната икономическа зона.

Програмата планира действия с по-широк обхват за постепенно намаляване на отделните типове антропогенен натиск в дългосрочен план, за които не са планирани мерки в ПУРБ за Черноморски район за басейново управление или за които се счита, че планираните мерки не биха били достатъчни за постигане на ДСМОС, съгласно изискванията на РДМС.

Програмата от мерки съдържа два основни типа мерки:

- Съществуващи мерки – 26 броя (показани в Приложение 2 към доклада за ЕО). Това са мерките, приети в рамките на други политики, които са изцяло или частично от значение за постигането на екологичните цели предприетите мерки в рамките на Директивата за местообитания, на Директивата за птиците, Рамковата директива за водите, Директивата за наводненията и Директивата за градските отпадъчни води или на някои „секторни“ политики (Конвенциите за баластните води, за общата политика в областта на рибарството, за морска транспортна политика).
- Нови мерки - 18 броя (показани в Приложение 2 към доклада за ЕО). От тях 13 (от №1 до №13) са трансгранични мерки и 5 (от №14 до №18) са национални.

След извършен анализ на информацията за съществуващите и новите мерки, такива, които са неизпълнени или с частично изпълнение, отново са включени в обхвата на втората ПоМ. Мерки, които са изпълнени или с отпаднала необходимост от прилагането им, са изключени. Мерки, които имат много сходни/припокриващи се действия в обхвата си са прецизирани, включително и обединени.

Времева рамка – Морската стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България за периода 2022-2027 г. се разработва за срок от 6 години,

поради следните **мотиви**:

1. Проектът на Морска стратегия на Република България 2022-2027 г. е съобразен със относимите международни, регионални и национални планове и програми и стратегически документи, имащи отношение към опазването на Черно море, посочени в т.3 „Връзка на Морска стратегия на Република България 2022-2027 г. с други планове и програми“ от доклада за ЕО.

2. Анализът на съответствието на предложените с проекта на Морска стратегия цели с приоритетите за устойчиво развитие на страната и за опазване на околната среда, заложи в Националната програма за развитие: България 2030, Национален план за възстановяване и устойчивост 2020-2026 г. и с тези в други стратегически панове и програми показва, че като цяло се очаква постигането им да допринесе за изпълнение на дългосрочните политики за

природосъобразно развитие на икономиката на страната, е обвързано и с общите цели на Европейския съюз.

3. Целите на Морската стратегия на Република България 2022-2027 г. са насочени изцяло към опазване на околната среда и човешкото здраве.

4. В доклада за ЕО е направена характеристика на околната среда за територии, за които съществува вероятност да бъдат засегнати от реализацията на Морската стратегия, извършена е оценка на очакваните вероятни значителни въздействия върху компоненти и фактори на околната среда. Съгласно извършените в доклада за ЕО анализи, изводи и заключения за очакваните въздействия върху околната среда и човешкото здраве е направено обобщено въздействие на проекта на Морска стратегия на Република България 2022-2027 г. на ниво:

4.1. Цели – от направения анализ в доклада за ЕО на вероятните въздействия на предвидените цели върху околната среда и човешкото здраве, е установено, че предложените цели за постигане и поддържане на „добро състояние“ на морските води се очаква да окажат изцяло положителни, преки и непреки, дългосрочни въздействия върху всички компоненти и фактори на околната среда, като пряко ще допринесат за постигането на „добро състояние“ на морската околна среда.

4.1.1. Очакват се значителни положителни въздействия при прилагането и на трите основни цели по отношение на морските води, ландшафта, биоразнообразието, защитените зони и защитените територии, както и положителни въздействия, които няма да са значителни, по отношение на въздуха, повърхностните и подземните води, субстрата на морското дъно, културно-историческото наследство, материалните активи, отпадъците, опасни химични вещества, вредните физични фактори и населението. Не се очаква въздействие върху климата, земните недра и почвите.

4.2. Програма от мерки – от направения анализ на вероятните въздействия на ПоМ в доклада за ЕО върху околната среда и човешкото здраве, е установено, че при прилагане на всички нови мерки за постигане и поддържане на „добро състояние“ на морската околна среда се очаква същите да окажат пряко и непряко, дълготрайно, значително и незначително положително въздействие с комплексно положително влияние върху голяма част от компонентите и факторите на околната среда.

4.2.1. Очакваното въздействие върху климата, подземните води и земните недра ще бъде предимно неутрално, а върху почвите, материалните активи и опасни химични вещества се очаква незначително положително въздействие. Въздействията върху въздуха, повърхностните води, ландшафта, културно-историческото наследство в морето и населението ще бъдат от неутрални до положителни предимно непреки, дългосрочни и вторични и незначителни в резултат от подобряване на морската среда и ограничаване на натиска върху морските екосистеми при прилагане на мерките. Очаква се подобряване на качеството на атмосферния въздух в района на прилагане на Морската стратегия, намаляване на замърсяването и подобряване на състоянието на повърхностните води, подобряване състоянието на крайбрежните и морските ландшафти. Очаква се непряко положително въздействие върху подводното културно наследство в резултат от рестрикциите и ограниченията за дейности, които биха го застрашили. По отношение на населението се очаква появата на положителна тенденция по отношение на здравните показатели и на демографските характеристики на населението в черноморските общини в резултат от подобряване на качеството на морските храни, на водите за къпане и на създадените условия за развитие на различни научно-изследователски и икономически дейности. Също така се очаква и положително въздействие и върху Дескриптор 9 „Замърсители в риба и други морски храни“ вследствие на подобряване на качеството на морските води, на морските храни и на водите за къпане.

4.2.2. Най-значителни въздействия се очакват върху морските води, субстрата на морското дъно, биологичното разнообразие, защитените територии и защитените зони, които

ще бъдат предимно значителни положителни, преки и непреки, първични и вторични, едновременни, дългосрочни, периодични или постоянни, кумулативни, с локално до трансгранично измерение и ще допринесат за постигане и/или поддържане на ДСМОС по Дескриптор 1 – Биоразнообразие, Дескриптор 2 – Неместни видове, Дескриптор 3 – Експлоатация на риби и черупкови организми, които са обект на промишлен риболов, 5 – Евтрофикация, Дескриптор 6 – Цялост на морското дъно Дескриптор 8 – Замърсители в морската околна среда и Дескриптор 9 – Замърсители в риба и други морски храни.

4.2.3. Очакват се значителни дългосрочни положителни въздействия по отношение на факторите на околната среда вредни физични фактори и отпадъци.

4.2.3.1. По отношение на подводния шум и Дескриптор 11 Морски шум се очакват значителни дългосрочни положителни въздействия в резултат от прякото ограничаване на генерирането на подводен шум в морската среда от офшорните инсталации и незначителни дългосрочни въздействия, дължащи се на непряко подобряване условията на средата от предложените нормативни промени и мерки за контрол, както и в резултат от разширяване на границите на защитените зони и територии и подобряване контрола вътре в тях.

4.2.3.2. Въздействията от предложените мерки с проекта на Морска стратегия върху отпадъците и Дескриптор – 10 Морски отпадъци, могат да се обобщят като значително положителни, преки и непреки, дългосрочни и постоянни от мерките, които се очаква да доведат до създаване на законово регламентирани механизми за управление на морските отпадъци, значително подобряване на управлението на отпадъците и до подобряване състоянието на морската среда и морските екосистеми.

4.2.4. Съгласно направения анализ на вероятните въздействия на ПоМ в доклада за ЕО е направено обобщение, че предложените мерки за постигане и поддържане на „добро състояние“ на морската околна среда, се очаква да окажат пряко и непряко, дълготрайно, значително и незначително положително въздействие с комплексно положително влияние върху околната среда и човешкото здраве и да допринесат за постигане и поддържане на ДСМОС по всички дескриптори.

4.3. Трансгранични въздействия – не се очаква Морската стратегия да създаде екологични проблеми в морското пространство на другите държави от Черноморския регион (Украйна, Румъния, Турция, Грузия и Русия). Всички предвидени мерки и дейности са в рамките на морското пространство на Република България и не са източник на въздействия и развитие на кумулативен ефект към останалите пет страни, в това число и двете най-близки до границите на българското Черноморско пространство – Румъния и Турция.

5. В заключение екипът от експерти, разработил доклада за ЕО на проекта на Морска стратегия на Република България 2022-2027 г., въз основа на направените изводи посочва, че същият е с пряка екологична насоченост и залегналите цели, а също така и мерки в програмата от мерки, ще допринесат за подобряване състоянието на морската околна среда, за подобряване качеството на живот на хората и за постигане и поддържане на ДСМОС по всички дескриптори. В резултат на направения анализ е направено обобщение, че предвидените цели и предвидените мерки в ПоМ са допустими за осъществяване, предвид изискванията за опазване на околната среда.

5.1. Съгласно направеният екологичен анализ, проектът на Морската стратегия ще окаже предимно положително, дългосрочно, постоянно въздействие върху морската околна среда и ще допринесе за постигане/поддържане на показателите за добро състояние, съгласно изискванията на РДМС. Програмата от мерки е планирана така, че да намали антропогенния натиск, за който не са планирани мерки в други стратегически документи с отношение към морската среда или за който се счита, че планираните мерки не са достатъчни. Там, където се очакват въздействия, същите са оценени като положителни и дългосрочни, като реализирането им ще доведе до подобряване на екологичното състояние на морската околна среда по всички

дескриптори. Не се очаква неблагоприятно въздействие върху съседните и другите черноморски държави.

5.2. Изпълнението Морската стратегия 2022-2027 г. ще допринесе за постигане на добро състояние на морската околна среда, ще се гарантира нейната защита и съхраняване, както и ще се ограничи антропогенния натиск в резултат на различните стопански дейности, ще се създадат условия за устойчиво развитие и съхраняване на биоразнообразието в Черно море.

6. В доклада за ЕО са препоръчани адекватни мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от изпълнението на проекта на Морска стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България 2022-2027 г. върху околната среда и човешкото здраве. Очаква се прилагането на проекта на Морска стратегия да доведе до комплексно положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве на регионално и национално ниво, при спазване на предложените в доклада за ЕО мерки.

7. В доклада за ЕО са дефинирани и анализирани „Нулева алтернатива“: Евентуално развитие на околната среда в морските води без прилагане на проекта на Морска стратегия и *алтернативата* за: „Развитие при прилагане на Морската стратегия“.

7.1. Съгласно документацията, прилагането на „нулева алтернатива“ ще благоприятства настоящите тенденции на развитие и задълбочаване на съществуващите екологични проблеми като замърсяване, нещадящи околната среда риболовни практики, инфраструктурни проекти, антропогенен шум, инвазивни видове и др. В резултат може да се очаква влошаване на състоянието на местообитанията, включително състоянието на фито- и зоопланктона, макрофито- и макрозообентоса, ихтиофауната, бозайниците, птиците, нарушаване на хранителните вериги и пряк и косвен негативен ефект върху популациите на видовете, обитаващи морската среда. Като цяло изборът на „нулевата алтернатива“ ще се отрази неблагоприятно на природозащитното състояние на типовете природни местообитания и видове, предмет на опазване в защитените зони и защитените територии, както и на всички зависещи или свързани с морската среда компоненти на биологичното разнообразие, което я определя като неприемлива.

7.2. Алтернатива 2 „Развитие при прилагане на Морската стратегия“ е израз на отговорността на Република България за решаване на специфичните проблеми от значение за постигането на ДСМОС на национално ниво. Разработена е въз основа на резултатите от извършената актуализация на първоначалната оценка на състоянието на морската околна среда, при отчитане на резултатите от прилагането на мерките, заложи в ПоМ към Морската стратегия за периода 2016-2021 г., като евентуалното прилагане на други алтернативи би нарушило започналите положителни процеси и би довело до забавяне в постигането на добро състояние на морските води. В изпълнение на изискванията на чл. 7, ал. 2 от НООСМВ, Стратегията отразява и предвижданията на проекта на План за управление на речните басейни за Черноморския район на басейново управление 2022-2027 г., съобразена е със забраните и ограниченията, съдържащи се в заповедите за обявяване на защитени зони и защитени територии, включително плановете им за управление, както и с изпълнението на мерки, произтичащи от други действащи стратегически плановете и документи, свързани с използването и опазването на морската околна среда. Списъкът от предвидените нови мерки в ПоМ е насочен към постигането на добро състояние на морска околна среда, като правилното им прилагане се очаква да окаже положително въздействие върху компонентите на околната среда и здравето на хората.

7.2.1. При предлаганата алтернатива постигането на поставените цели се очаква да окаже комплексно положително въздействие върху морската околна среда и човешкото здраве, поради: подобряване на качеството на крайбрежните повърхностни води (по физикохимични и биологични показатели) и осигуряване на възможности за постигане на „добро състояние“ на морската околна среда по всички дескриптори, както и поради

ограничаване на възможностите за влошаване на морската околна среда и създаване на подходящи условия за възстановяване и опазване на морските екосистеми, намаляване смъртността на видовете, увеличаване на числеността на популациите им и поддържане на местообитанията;

7.2.2. Предложените мерки за постигане и поддържане на „добро състояние“ на морската околна среда се очаква да окажат комплексно положително въздействие по всички дескриптори, тъй като са насочени към преодоляване на идентифицираните пропуски и имат за цел да: подобрят управлението и намалят дифузните източници на замърсяване; подобрят управлението на отпадъците от корабите; създадат условия за развитие на устойчив риболов и опазване на биоразнообразието и местообитанията на видовете; развият иновативни технологии за производства на морски аквакултури; подобрят контрола и да ограничат генерирането на подводен шум; повишат информираността на обществото и бизнеса относно ползите от устойчивия риболов и съхраняването на морските ресурси; да развият научно – изследователска дейност за попълване на пропуските в данните за характеристиките на морската околна среда по всички дескриптори.

7.2.3. В резултат на направения анализ и мотивите за избор на алтернативи в доклада за ЕО се посочва, че няма необходимост от прилагането на други алтернативи, както и не са необходими смекчаващи мерки.

8. В териториалния обхват на проекта на Морска стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България за периода 2022-2027 г. попадат акваториите на следните елементи на Националната екологична мрежа:

8.1. Защитени зони (ЗЗ) по смисъла на *Закона за биологичното разнообразие* (ЗБР) (т. нар. морски защитени зони):

- за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна: BG0001500 „Аладжа банка“; BG0000100 „Плаж Шкорпиловци“; BG0000620 „Поморие“; BG0000621 „Езеро Шабла Езерец“; BG0001004 „Емине-Иракли“; BG0001501 „Емона“; BG0000103 „Галата“; BG0000116 „Камчия“; BG0000154 „Езеро Дуранкулак“; BG0000574 „Ахелой-Равда-Несебър“; BG0001001 „Ропотамо“; BG0001502 „Отманли“; BG0000146 „Плаж Градина - Златна рибка“; BG0001007 „Странджа“; BG0000573 „Комплекс Калиакра“; BG0000271 „Мандра – Пода“ и BG0000242 „Залив Ченгене скеле“;

- за опазване на дивите птици - BG0002060 „Галата“; BG0002097 „Белите скали“; BG0002044 „Камчийска планина“; BG0002051 „Калиакра“; BG0002050 „Дуранкулашко езеро“; BG0002082 „Батова“; BG0002043 „Емине“; BG0002077 „Бакърлъка“; BG0000156 „Шабленски езерен комплекс“; BG0002041 „Комплекс Ропотамо“; BG0000152 „Поморийско езеро“ и BG0002045 „Комплекс Камчия“, BG0000271 „Мандра – Пода“ и BG0000242 „Залив Ченгене скеле“.

8.2. Защитени територии (ЗТ) съгласно *Закона за защитените територии* (ЗЗТ):

- Резерват „Калиакра“;
- Защитена местност „Ченгене скеле“, Защитена местност „Кокетрайс“ и проекто Защитена местност „Залив Корал“.

8.3. Предвид изискването на чл. 36, ал. 2, във връзка с чл. 12, ал. 2 и ал. 4 от Наредбата за ОС е извършена проверка, при която се установи, че реализирането на проекта на Морска стратегия е допустимо при спазване на режимите на ЗТ и ЗЗ, определени със ЗЗТ, ЗБР, заповедите за обявяването им и плановите за управлението им.

8.4. На основание чл. 36, ал. 3 от Наредба за ОС е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която проектът на Морска стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България за периода 2022-2027 г. **няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие** върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони в териториалния обхват на стратегията поради следното:

8.4.1. Предвидените в Морската стратегия мерки са изцяло с екологична насоченост, целящи поддържане или подобряване на състоянието на морската околна среда. ПоМ на Морската стратегия за периода 2022-2027 г. интегрира вече съществуващи мерки и ги надгражда с мерки, които допълват съществуващите. Мерките са неструктурни, така че пряко отрицателно въздействие, дори и в незначителна степен, върху предмета и целите на опазване на защитените зони е изключено.

8.4.2. С предвидените мерки, свързани с управлението и намаляване на дифузните източници на замърсяване, управление на отпадъците, разработване на планове за откриване, смекчаване и оценка на въздействието на неместните видове, не е налице вероятност от отрицателни въздействия върху морските природни местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в защитените зони. Реализираното на тези мерки би довело до подобряване на природозащитното състояние на местообитания и видове поради елиминиране на потенциално индиректно отрицателно въздействие върху тях.

8.4.3. Осъществяването на мерките за ограничаване на генерирането на подводен шум и за преразглеждането на зоните за депониране на драгажни маси в морето ще спомогнат за минимизиране на безпокойството на видовете като фактор за промени в структурата и функциите на популациите на морските видове животни.

8.4.4. Мерките, предвиждащи въвеждане на изменения в съществуващото законодателство по отношение на разрешителни и регулационни режими за дейности в морска среда, както и времеви и пространствени ограничения върху риболова са предпоставка за запазване и подобряване на числеността на популациите на опазваните видове и състоянието на сигурност на птиците.

8.4.5. Информационните кампании, предвидени да повишат осведомеността на обществеността по отношение на въздействието на морските отпадъци, ползването на щадящи риболовни техники и оборудване и такива за събиране на рапан, на нетрадиционни и иновативни за Република България технологии за производство на морски аквакултури ще допринесат индиректно до ограничаване на антропогенния натиск върху мрежата от защитени зони в морска среда.

8.4.6. Морската стратегия е рамков документ, който кореспондира с европейски и национални стратегически документи, имащи отношение към дългосрочно опазване на мрежата „Натура 2000“ и произтичащите от тях политики кумулират действия за опазване и възстановяване на биологичното разнообразие в морска среда.

9. Министерство на здравеопазването (МЗ), с писмо с вх. № ЕО-11/11.06.2024 г. на МОСВ/ изх. № 04-09-76/11.06.2024 г. на МЗ, относно консултации по доклад за ЕО информира, както следва:

9.1. Целите на стратегията са насочени към опазването на морската околната среда, възстановяване на морските екосистеми в територии, които са били неблагоприятно засегнати, предотвратяване и намаляване на въвеждането и освобождаването на вещества от антропогенен произход в околната среда.

9.2. Изпълнението на мерките на Морската стратегия се очаква да създаде условия за подобряване на качеството на околната, респективно жизнената среда, качеството на живот и здравето на населението.

9.3. Очакваните въздействия върху факторите на жизнената среда и здравето на населението, вследствие реализацията на разглежданите мерки, в т.ч. тези, които ще имат пряко и косвено въздействие върху водите за къпане, се оценяват като дългосрочни и положителни, предвид очакваното подобряване на качеството на крайбрежните морски води.

Министерство на здравеопазването счита, че доклада по ЕО разглежда в необходимата степен и обем очакваните въздействия от изпълнението на Морската стратегия на Република България 2022-2027 г.

10. При извършване на екологична оценка на Морската стратегия са проведени консултации, резултатите от които са съобразени мотивирано и по подходящ начин в доклада за ЕО. С писмо, с вх. № ЕО-11/04.10.2024 г. на МОСВ, възложителят предвид изискванията на чл. 23, ал. 1, т. 2 от Наредбата за ЕО е представил документация за резултатите от консултациите с обществеността и със заинтересованите органи и лица. Към документацията по ЕО е налична Справка за проведените консултации, с мотиви за приемане или не на получените мнения, бележки и предложения. Не са получени мотивирани възражения по законосъобразност по време на консултациите.

10.1. Съгласно горесцитираното писмо на възложителя и предоставените към него резултати от консултациите с обществеността, заинтересованите страни и трети лица на доклада за ЕО на проекта на Морска стратегия и програмата от мерки, в хода на консултациите по отношение на: целите – няма промяна на целите и тяхната формулировка; ПоМ – няма промяна на новите мерки, като само са предложени допълнения към тях: 1) преформулиране на мярка № 13; 2) допълване на заинтересованите страни с Център за подводна археология при прилагането на мерки №№ 8, 9, 14, 15, 17 и 20, които са отразени в документацията по ЕО. В резултат на направените допълнения, въздействията върху отделните компоненти и фактори на околната среда, идентифицирани в доклада за ЕО, се запазват без изменение. Възложителят е отразил направените предложения.

10.2. Съгласно горепосоченото писмо, възложителят потвърждава по реда на чл. 22 от Наредбата за ЕО, че в резултат на консултациите не е възникнала необходимост от промяна на проекта Морска стратегия, което да доведе до промяна на доклада за ЕО. Не са получени мотивирани становища по доклада за ЕО, които да водят до необходимост от разглеждане и оценка на други алтернативи, мнения и предложения към Морската стратегия, поради което няма необходимост от продължаване на консултациите по екологична оценка по смисъла на чл. 22 от същата Наредба.

10.3. Дирекция „Национална служба за защита на природата“ (НСЗП) към Министерството на околната среда и водите (МОСВ), с писмо изх. № 05-08-2363/30.09.2024 г./вх. № 04-01-230(А834)/30.09.2024 г. на възложителя Басейнова дирекция „Черноморски район“ в рамките на публичните консултации на проекта на Морската стратегия 2022-2027 г. предлага прецизиране на текстовете на 1) мярка № 14 „Изготвяне/ актуализиране на планове за управление на защитени зони и територии, като се имат предвид изискванията на Рамковата Директива за Морска стратегия 2008/56/ЕО, включително определените национални и общи (съгласувани) с Румъния цели за постигане на добро състояние на морската околна среда“ и 2) № 15 „Създаване на синхронизирани и представителни мрежи от морски защитени зони в Р. България и Румъния, както и на планове за управлението им. Увеличаване на площта на защитените територии, обявени по реда на Закона за защитените територии в морската среда. Подобрен контрол на регламентираните дейности в защитените зони и защитените територии“.

Същите са отразени от възложителя Басейнова дирекция „Черноморски район“ в проекта на Морската стратегия (Приложение III.2: Списък на новите мерки (национални и трансгранични) и Приложение III.3: Формуляри на новите мерки), както следва:

1. Прецизирано наименование на мярка №14 „Изготвяне/ актуализиране на планове за управление на защитените морски територии, като се имат предвид изискванията на Рамковата директива за морска стратегия 2008/56/ЕО, включително определените национални и общи (съгласувани) с Румъния цели за постигане на добро състояние на морската околна среда“.

2. Прецизирано наименование на мярка №15 „Създаване на синхронизирани и представителни мрежи от защитени морски територии в Р. България и Румъния, както и на планове за управлението им. Увеличаване на площта на защитените морски територии, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие и Закона за защитените територии в

морската среда. Подобен контрол на регламентираните дейности в защитените морски територии“.

11. С Решение I-2/2024 г. от 27.11.2024 г., Междуведомствена комисия (МК) – специализиран състав на Висшия експертен екологичен съвет предлага да се съгласува проекта на Морска стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България за периода 2022-2027 г. (Морска стратегия на Република България 2022-2027 г.)

и при следните мерки и условия:

I. Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на проекта на Морска стратегия на Република България 2022-2027 г. върху околната среда и човешкото здраве:

A. Мерки за отразяване в окончателния вариант на Морска стратегия на Република България 2022-2027 г.:

1. В Приложение III.1 да се допълнят липсващите индикативни стойности на мерките от НРПД, ПОС и ПМДРА, като бележката по отношение на тези мерки се допълни по следния начин:

„Мерки с кодове BLKBG-M035-E, BLKBG-M060-E, BLKBG-M061-E, BLKBG-M062-E, BLKBG-M063-E, BLKBG-M064-E, BLKBG-M065-E, BLKBG-M068-E, BLKBG-M069-E представляват съответно мерки с №№ 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 (колона С "Име на мярката"), планирани в Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000 за периода 2021-2027 г. (НРПД 2021 – 2027 г.), които се изпълняват чрез процедури „Подобряването на природозащитното състояние на морски типове природни местообитания чрез подобряване и насърчаване на знанията за морската среда“, „Специфично оборудване на риболовния кораб, дейности и иновации, целящи опазването на околната среда и на биоразнообразието“, „Контрол и правоприлагане“, „Защита на екологичното състояние на морската среда“ на ПМДРА.“

2. Във формуляра на Мярка № 14 в Приложение III.3 следва да се направят следните корекции:

2.1. В графа „Кратко и точно описание на мярката“, текстовете в т. 1 - 3 да се редактират по следния начин:

„1. Съобразяване на изискванията на РДМС, в т.ч. дефинициите за ДСМОС, цели и съответните индикатори, при разработване / актуализиране на плановете за управление на обявените ЗМТ. В заповедите за обявяване на защитени зони и територии се определят рестрикции, свързани с драгиране, депониране и тралене.

2. При обоснована необходимост, за постигане на целите по РДМС:

2.1. Включване на допълнителни видове в предмета на защита на съществуващите ЗМТ;

2.2. Промяна на режима на защита (забрани, ограничения, период на прилагането им).

3. Разработване и утвърждаване на специфични и подробни цели на опазване на защитените зони по смисъла на ЗБР;

4. Провеждане на двустранна координация между България и Румъния относно актуализацията на плановете за управление на обявените ЗМТ.“

2.2. Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС), Център за подводна археология (ЦПА) - Созопол, НПО, научни институти и университети от графа „Отговорни/компетентни органи / организации по прилагането“ да се прехвърлят в графа „Заинтересовани страни“, като в последната се добавят и браншови организации.

2.3. В графа „Индикатори за измерване ефективността на мярката“ текстът да се редактира по следния начин:

„1. Брой ЗМТ с разработени / актуализирани плановете за управление;

2. Брой влезли в сила плановете за управление;

3. Брой защитени зони по смисъл на ЗБР с разработени/утвърдени специфични и подробни цели на опазване;

4. Брой ЗМТ с регистрирано подобро състояние на видовете от морската флора и фауна, обект на защита;

3. Във формуляра на Мярка № 15 в Приложение III.3, следва да се направят следните корекции:

3.1. В графа „Кратко и точно описание на мярката“, текстът на последното изречение да се редактира „Елемент от мярката е обявяване на нови ЗМТ, включително такива със строга защита в морската среда, които са в съответствие със Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г.“.

3.2. Регионални инспекции по околната среда и водите - Варна и Бургас (РИОСВ-Варна и РИОСВ-Бургас) от графа „Заинтересовани страни“ да се прехвърлят в графа „Отговорни/компетентни органи / организации по прилагането“, а в графа „Заинтересовани страни“ да се добавят браншови организации.

4. В приложенията към Морската стратегия да се актуализират наименованията на програмите, финансирани със средства от Европейските фондове за споделено управление (ЕФСУ) за периода 2021-2027 г.

Б. Мерки за изпълнение при прилагане на проекта на Морска стратегия 2022-2027г.:

Общи:

1. Планове, програми, проекти, инвестиционни предложения, стратегии или техни изменения, произтичащи от проекта на Морска стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България за периода 2022-2027 г., да се одобряват само след произнасяне с акт на компетентните органи по околна среда по реда на глава шеста от ЗООС и/или чл. 31 на ЗБР и при съобразяване с условията и мерките в съответния акт.

Биологично разнообразие, ЗЗ и ЗТ

2. При прилагане на Мярка № 12: „Определяне на времеви и/или пространствени ограничения за риболов“: Пространствените ограничения да се насочат приоритетно към ЗТ и ЗЗ в морска среда, а времевите към размножителните периоди на видовете риби и морски бозайници.

3. При изпълнението на Мярка №15, да бъдат взети предвид резултатите от проект „Натура 2000 в Черно море“.

4. При прилагане на Мярка № 19: „Развитие на нетрадиционни за България и/или иновативни технологии за производство на морски аквакултури или за добив на стопански ценни видове“, производството на морски аквакултури да е насочено към местни видове, естествено обитаващи Черно море.

Културно-историческо наследство в морето

5. Всяка промяна, засягаща границите, атрибутите и статута на обекта „Старинен град Несебър“, следва да бъде предварително съгласувана с Центъра за световно наследство на ЮНЕСКО.

II. Мерки за наблюдение и контрол при прилагане на проекта на Морска стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България за периода 2022-2027 г.:

1. На всеки две години от прилагането на Морската стратегия на Република България 2022-2027 г., възложителят да изготвя доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда при прилагането на Стратегията, включително на мерките за

предотвратяване, намаляване или отстраняване на последиците от възникнали неблагоприятни последствия от осъществяването на проекта. Изготвените доклади да се предоставят в Министерство на околната среда и водите за одобряване **не по-късно от 1 юли на всяка трета година.**

2. Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на Морската стратегия да се извършват въз основа на следните мерки и индикатори:

№	Мярка по наблюдение и контрол	Планирани индикатори* / нови предложения за индикатори	Периодичност (срок)	Отговорен орган за изпълнението
1.	По Дескриптор 1 – Биоразнообразие - Морски птици: Мониторинг и изследвания за числеността и разпространението на средиземноморски буревестник, качулат корморан и гривеста рибарка по Черноморското крайбрежие.	1. Брой установени индивиди от средиземноморския буревестник, качулат корморан и гривеста рибарка по Черноморското крайбрежие и сравнение с предишни числености – брой и %; 2. Публикувани резултати (доклади, публикации) относно дейностите в морето, които оказват отрицателно влияние върху популациите на трите ключови вида - брой	На всеки две години	Отговорен за изпълнение: БДЧР, ИАОС Органи по контрол: МОСВ
2.	По Дескриптор 1 – Биоразнообразие - дънни местообитания: Мониторинг на макрозообентосни видове разпространени в широките типове местообитания по морските райони за оценка в българската част от Черно море, съгласно РДМС.	Индекси, оценяващи състоянието и функционалността на бентосното съобщество - видово разнообразие и богатство, съотношение опортюнисти/чувствителни видове, метод на многомерния нормализиран морски биотичен индекс (M-AMBI(n) за оценка на състоянието на макрозообентосните съобщества, разпространени в широките типове местообитания по морските райони за	На всеки две години	Отговорен за изпълнение: БДЧР, ИО-БАН Орган по контрол: МОСВ

		оценка в българската част от Черно море, съгласно РДМС		
3.	По Дескриптор 2 – Неместни видове: Мониторинг и контрол върху неместните видове риби, миди и ракообразни, целенасочено внасяни за отглеждате чрез аквакултури.	Брой видове, данни за биологията на видовете; Установени аквакултурни неместни видове извън районите за култивирането им (находища, обилие); Наличие на биологични смущения в морската среда от селективна екстракция на видове, вкл. инцидентен и нецелеви улов; Съобщества, доминирани от местни видове;	Преди издаване на разрешителни за внос и производство на аквакултури и по време на експлоатацията на аквакултурата	Отговорен за изпълнение: ИАРА, МОСВ Орган по контрол: МОСВ
4.	По Дескриптор 1 – Биоразнообразие, компонент Морски бозайници: Мониторинг на приулова на китоподобни бозайници в различни риболовни съоръжения за стопански риболов в Черно море с цел определяне на прагови стойности за смъртност в резултат от случаен приулов.	1. Изпълнение на препоръка „Recommendation GFCM/37/2013/2 on the establishment of a set of minimum standards for bottom-set gillnet fisheries for turbot and conservation of cetaceans in the Black Sea“: а) Изготвени ежегодни доклади от мониторинга на приулова и попълнена база данни; б) Изпълнени технически параметри по препоръка GFCM/37/2013/2. 2. Определени максимално допустими прагови стойности за смъртността на китоподобни бозайници в резултат на случаен приулов (Дескриптор 1 – биоразнообразие, критерий D1C1). 3. Създадена и внедрена национална система за систематичен	ежегодно	Отговорен за изпълнение: БДЧР, ИО – БАН, МЗХ, ИАРА: отдел „Рибарство и контрол - Черно море“, МОСВ Органи по контрол: МОСВ и МЗХ

		мониторинг на приулова и неумишлено убиване на китоподобни бозайници. 4. Брой извършени целеви инспекции по море по отношение отчитането на случаен улов на китоподобни бозайници, заложен в Националния план за мониторинг, контрол и наблюдение на риболова на калкан в Черно море съгласно изискванията на чл. 19 и 20 от ЗРА.	
--	--	--	--

**Планираните индикатори отговарят на представените в поле „Индикатори за измерване ефективността на мярката“ от формулярите на новите мерки от ПоМ.*

3. При констатирани неблагоприятни последствия върху околната среда и/или човешкото здраве да се предложат и предприемат своевременни мерки за тяхното отстраняване.

Настоящото становище не отменя задълженията на възложителя за изпълнение на изискванията на ЗООС и други специални закони и подзаконови нормативни актове и не може да служи като основание за отпадане на отговорността съгласно действащата нормативна уредба.

При промяна на възложителя и/или преди изменение на стратегията възложителят, съответно новият възложител трябва да уведоми МОСВ своевременно, съгласно чл. 88, ал. 7 от ЗООС.

Съгласно разпоредбата на чл. 88, ал. 6 от ЗООС, становището губи правно действие, ако в срок 5 години от влизането му в сила не е одобрена стратегията.

На основание чл. 88, ал. 3 от ЗООС, заинтересованите лица могат да обжалват становището пред Върховния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му.

Дата: 10.12.2024г.

МИНИСТЪР:

ПЕТЪР ДИМИТРОВ

